

Regelrådets uttalelse

Om: Forslag til endringer i byggherreforskriften

Ansvarlig: Arbeidstilsynet

Regelrådets konklusjon: **Utredningen har svakheter**

Arbeidstilsynet
PB 4720 Torgarden
7468 Trondheim

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

Vår saksbehandler:

17/00084

02.10.2018

Magnus Mühlbradt

Uttalelse fra Regelrådet

Om: Forslag til endringer i byggherreforskriften

Konklusjon: Utredningen har svakheter.

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Regelrådet vurderer at utredningen har svakheter, jf. Utredningsinstruksen 2-1.

Regelrådet vurderer at Arbeidstilsynet har gjort en god jobb med å identifisere problemer og foreslå tiltak som skaper et enklere og mer forståelig regelverk. Utredningen gjør også godt rede for hva som er gjort for å oppfylle Utredningsinstruksens krav om tidlig involvering av berørte parter.

Regelrådet har likevel vurdert at utvidelsen av krav til rapportering og dokumentasjon vil gi økt arbeidsmengde for byggherre. Regelrådet mener at Arbeidstilsynet burde problematisert den utvidete plikten til rapportering- og dokumentasjon, og estimert mengden tid og administrative ressurser som er nødvendig for å oppfylle det nye regelverket. Dette ville tydeliggjort konsekvensene tiltakene vil ha ovenfor næringslivet.

Arbeidstilsynet oppgir at de nye pliktene foreslås blant annet for å redusere risikoen for arbeidsskader og ulykker, et problem som er betydelig i bygg- og anleggsbransjen. Regelrådet tar ikke stilling til om rapporteringskravene er egnet til å oppfylle formålet om lavere antall ulykker, men vil peke på at kostnadene ved rapportering og dokumentasjon av denne typen bør synliggjøres.

Endringer i byggherreforskriften vil berøre mange aktører i bygg- og anlegg. Regelrådet er opptatt av at reguleringer i næringer hvor det er innslag av useriøsitet, som i tilfelle av bygg- og anlegg, er godt utredet for å ikke skape unødvendig konkurranseulempeser for seriøse virksomheter.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen
Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

REGELRÅDET,
Kartverksveien 21, 3511 Hønefoss
ORG.NR.: 916195613
TELEFON: 32 11 84 00
E-POST: post@regelradet.no
www.regelradet.no

1. Om forslaget som er sendt på høring

Arbeidstilsynet har sendt på høring forslag om endringer i byggherreforskriften. Arbeidstilsynet skriver at hovedhensikten med revideringen er å klargjøre forskriften ytterligere, for oppnå bedre sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i bygg- og anleggsbransjen.

I revideringen har Arbeidstilsynet tatt sikte på å tydeliggjøre når forskriften kommer til anvendelse, med særlig vekt på planleggingsstadiet, samt innholdet i pliktene til de ulike aktørene. Arbeidstilsynet har også tatt inn nye krav som skal sikre dialog og informasjon mellom byggherren og involverte aktører.

I høringsnotatet skrives det at forslagene gir et større fokus på dokumentasjon, blant annet med den hensikt at Arbeidstilsynet i større grad skal kunne kontrollere at pliktene i forskriften overholdes.

2. Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter, som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker man gir uttalelser i.

Arbeidstilsynets høringsnotat omhandler endringer i byggherreforskriften. Regelrådet vurderer at forslagene vil berøre mange aktører i bygg- og anlegg. Regelrådet er opptatt av at reguleringer i næringer som er preget av mye useriøsitet, som i tilfelle av bygg- og anlegg, er godt utredet for å ikke skape unødvendig konkurranseulempeser for seriøse virksomheter.

Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si pkt. 2-1 Minimumskravene til utredning av statlige tiltak og pkt. 2-2 Omfang og grundighet. Regelrådet har også sett hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen pkt. 3-1.

2.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

Regelrådet anser at mange av forslagene vil ha viktige nyttevirkninger ved å tilrettelegge for et tydeligere og mer presist regelverk. Videre er det klart at Arbeidstilsynet vil innføre nye rapporterings- og dokumentasjonsplikter i flere forskriftsbestemmelser, blant annet:

- § 5 Generelle plikter
- § 6 Risikoforhold
- § 7 Plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø
- § 10 Forhåndsmelding
- § 12 Dokumentasjon for fremtidige arbeider
- § 13 Utpeking og oppfølging av koordinator
- § 14 Koordinering og oppfølging av arbeidet med sikkerhet, helse og

- § 15 Oversiktslister
- § 16 Gjennomføring av plikter på byggherrens vegne

Regelrådet kan ikke se at Arbeidstilsynet problematiserer økt bruk av rapportering og dokumentasjon for å sikre forslagenes formål. Selv om de enkelte rapporterings- og dokumentasjonskravene hver for seg kan antas å ha små konsekvenser, savner Regelrådet en beregning av hvor ressurskrevende de nye pliktene og kravene er samlet. Regelrådet mener at Arbeidstilsynet burde beregne hvor store kostnader (tid/administrative ressurser) det medfører for virksomheter å innføre de nye pliktene.

2.2. Forenkling for næringslivet

Arbeidstilsynet begrunner at mange av endringene kommer som følge av behov for en tydeliggjøring og presisering av gjeldende krav. Regelrådet ser det som positivt at Arbeidstilsynet tar sikte på å rydde opp i forskriftsteksten for å skape et enklere og mer forståelig regelverk. Regelrådet vurderer også at det er positivt at Arbeidstilsynet har nedsatt en partssammensatt referansegruppe som har kommet med relevante innspill.

2.3. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

Det ligger ikke i høringsnotatet en særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter.

2.4. Alternative tiltak

Tiltak som foreslås er presiseringer av eksisterende lovverk, både for å klargjøre der det har vært usikkerhet og på noen områder for å lovfeste dagens praksis. I tillegg foreslås det noen utvidelser av byggherrens oppgaver og ansvar, og en del flere dokumenteringsplikter for byggherren. Tiltakene har bakgrunn i en rapport (*Kompass Tema nr. 8, 2015*) som viser til konkrete problemer i næringen som tiltakene skal adressere, samt innspill fra referansegruppen. Regelrådets vurdering er at Arbeidstilsynet har tilstrekkelig redegjort for behovet for offentlige tiltak.

Regelrådet vurderer videre at Arbeidstilsynet ikke tilstrekkelig har utredet hvorvidt det er mulig å nå målene gjennom andre alternativer enn økt dokumentasjon og rapportering.

2.5. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Arbeidstilsynet henviser til veiledningsarbeid i tilknytning til forslagene. I tråd med dette vurderer Regelrådet at forutsetningene for en vellykket gjennomføring er tilstrekkelig utredet.

3. Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Regelrådet vurderer at utvidelsen av rapporteringskrav vil gi økt arbeidsmengde for byggherre. Arbeidstilsynet henviser til at mange av forslagene ikke vil medføre særlige økonomiske eller administrative konsekvenser. Her mener vi tilsynet burde problematisert den utvidete plikten til rapportering- og dokumentasjon. Kostnader som kunne vært forsøkt tallfestet eller estimert er timeomfang og administrative ressurser som er nødvendig for å innføre endringene og oppfylle regelverket.